Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

9242

…ՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ …ԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

(ԸՆԿ. Մ. ԿԱԳԱՆՈՎԻՉԻ ՀԱՄ Կ(բ)Կ ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՔԱՂԿՈՄԻ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ ԱՐՏԱՍԱՆԱԾ ՃԱՌԻՑ)

ЗКП5
4-12

ՊԵՏՀՐԱՏ 1932 ՅԵՐԵՎԱՆ

3КП5
4-12
пр.
25 SEP 2006
1 DEC 2009

ԲՋԻՋՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

(Ընկ. Մ. Կագանովիչի Համ Կ(բ)Կ Մոսկվայի քաղ-կոմի պլենումում արտասանած ճառից)

712

ՊԵՏՀՐԱՏ 1932 ԵՐԵՎԱՆ

9242
06.03.2013
БІБЛІОТЕКА Академії Наук УРСР
4У3446КН
4198-91
364353

Գոյություն ունեցող փաստերը և նյութերն ավելի ու ավելի համոզիչ և ցայտուն կերպով ցույց են տալիս, թե որքան աճել և գաղափարապես ամրացել է Մոսկվայի կուսակցական կազմակերպությունը:

Առաջին կարևորագույն քաղաքական փաստն է, կազմակերպության քանակական աճումը:

Մեր կուսակցական կազմակերպությունն էլ ավելի զոդվեց, էլ ավելի կապվեց բանվորական մասսաների հետ այն պայքարի հողի վրա, որը մղվում է կուսակցության հիմնական գիծը կիրառելու, հնգամյակը չորս տարում կատարելու համար:

Մի շարք տարիների ընթացքում ամեն տեսակ օպոզիցիոներները փորձեցին սևացնել, արատավորել ներկուսակցական կյանքը: Դա բավականաչափ հին մեթոդ է: Լենինը, դեռևս 1902–1903 թվականներին բնութագրեց նրանց, ովքեր բոլշևիկյան կուսակցականության դեմ, հեղափոխական տակտիկայի և քաղաքականության դեմ իրենց մղած պայքարը վարագուրում էին քննադատության ազատության, անհանդուրժելի ռեժիմ վերաբերյալ մեծադղորդ լոզունգներով և այլն: Լենինը մերկացրեց մանր-բուրժուական «քննադատության ազատության» բուն իմաստը: Օպորտունիստները այդ լոզունգներին էին դիմում, որպեսզի ռևիզիայի ենթարկեն մեր կուսակցության հիմնական գիծը, ռևիզիայի ենթարկեն մարքսիզմը: Ուստի Լենինն այդ լոզունգը համարում է հակակուսակցական, ոչ բոլշևիկյան լոզունգ: Հենց այդ լոզունգը մինչև վերջին օրերս փորձում էին օգտագործել ամեն տեսակ հակակուսակցական հոսանքներն ու խմբավորումները:

Կուսակցությունը և բանվոր դասակարգը ջախջախեցին հակահեղափոխական տրոցկիզմը, ջախջախեցին աջ և «ձախ» ուկլոնիստներին: Կուսակցությունը, կուսակցական ղեկավարությունը, կուսակցական գիծը հաղթեցին: Մեր Կենտկոմի լենինյան ճիշտ գիծը ամենասերտ կերպով շաղկապված է յեղել մեր կուսակցական աճման, նրա շարքերի ամրացման հետ:

Ստորին բջիջների աշխատանքի վերլուծումը ցույց է տալիս, թե վորքան ինտենսիվ կյանքով է ապրում կուսակցական կազմակերպությունը, թե վորքան նորմալ է կուսակցական որգանիզմի արյան շրջանառությունը, թե վորքան խորը, առանց դժվարության, այլ որգանապես արմատանում է մեր կուսակց. կազմակերպության կյանքի մեջ կուսակցականների ակտիվության աճումը, ներկուսակցական դեմոկրատիայի ուժեղացումը: Այդ առանձնապես դրսևորվեց բջիջների բյուրոների վերջին վերընտրությունների ժամանակ, յերբ, վորպես ինքնաքննադատության արդյունք, Մոսկվայում 100 բջիջ անբավարար համարեցին իրենց ղեկավար որգանների՝ բյուրոների աշխատանքը: Այդ ցույց է տալիս, վոր մեզ մոտ բավական շատ բջիջներ կան, վորոնք անբավարար են աշխատում: Այդ մեր մինուսն է, սակայն հիմնականում դա բնորոշում է կուսակցական կազմակերպության աճումը:

Սակայն մենք չենք տարվում նվաճումներով, այլ աշխատում ենք բարձրանալ այն նոր խնդիրների մակարդակին, վորոնք դրվում են մեր առջև յուրաքանչյուր նոր ետապում:

Մեր սոցիալիստական շինարարության վերջին տարիները նշվեցին վոչ միայն նոր հարյուրավոր գործարանների վերջնական կառուցմամբ ու գործարկմամբ, այլ և մյուս գործարանների հսկայական աճումով, ԽՍՀՄ-ի բանվոր

դասակարգի շարքերի լրացումով: Մեր գործարանները չափազանց աճել են, վորովհետև նրանց մեջ մտան հարյուր հազարավոր և միլիոնավոր նոր բանվորներ: Գործարանների կուսկազմակերպությունները հիշյալ ժամանակամիջոցում աճեցին վիթխարի չափով, գլխավորապես նոր յերիտասարդ բանվորների հաշվին, և այդ վկայում է, վոր բանվոր դասակարգի շարքերում աճել է մեր կուսակցության քաղաքական ազդեցությունը: Մեր կուսկազմակերպություններն ել ավելի ամրացան Կենտկոմի ղեկավարությամբ լենինիզմի համար մղվող պայքարում:

Աճեց մեր կուսակցական կազմակերպությունների աշխատանքի ծավալն ու մասշտաբը: Աճեց կուսակցականների և բանվորների լայն խավերի ընդգրկումը կուսակցական-մասսայական աշխատանքով:

Սակայն այսոր սոցիալիստական շինարարության ասպարեզում մեր առջև դրված հետագա խնդիրները պահանջում են մեզանից ել ավելի բարձր աստիճանի հասցնել ամբողջ կուսակցական աշխատանքը, նրանք ավելի մեծ պահանջներ են առաջադրում մեր ամբողջ կուսակցական աշխատանքի նկատմամբ:

Մենք պետք է կարողանանք վերակառուցել մեր և մեր բջիջների աշխատանքը, նախ և առաջ այնպես, վոր գտնվենք մեր առջև դրված խնդիրների բարձրության վրա՝ ղեկավարել մասսաներին, կազմակերպել նրանց կուսակցության լոզունգների շուրջը, պայքարել մեր առջև դրված խնդիրների իրականացման համար:

Կուսակցական աշխատանքի կարևորագույն հարցերն են — բարելավել յուրաքանչյուր առանձին բանվորի նկատմամբ մեր կատարած աշխատանքը և իրապես սպասարկել նրան, բավարարել նրա պահանջները: Հենց այդ տեսակետից պետք է մոտենանք մեր կուսակցական բջիջների աշխատանքին,

մասնավորապես Մոսկվայի քաղաքային կոմիտեի պլենումում դրված, զեկուցումների քննարկմանը, զեկուցումներ, որ տվին Դինամո գործարանի, Փարիզի Կոմունայի անվան գործարանի, Սվերդլովի գործարանի, Մոսկվա-Կուրսկ յերկաթուղու դեպոյի կուսկոմները:

Մինչև այժմ մեր կուսակցական բջիջների աշխատանքի խոշորագույն թերությունն է այն, որ նրանք դեռևս բանվորների ամբողջ մասսային չեն ընդգրկել բոլշևիկյան ազդեցությամբ, մի հանգամանք, որ առանձնապես կարևոր է այժմ, յերբ աննախընթաց չափով աճել են մեր գործարանները:

Որպեսզի պարզ լինի, թե որքան սուր է մեր ագիտացիայի և պրոպագանդայի էլ ավելի ծավալելու և բարելավելու հարցը, յես մի քանի թվեր կբերեմ բանվոր դասակարգի կազմի մասին: Միմիայն վերջին 1931 թվականին, համեմատած նախորդ 1930 թվականի հետ, բանվորների թիվն ավելացել է ավելի քան 4 միլիոն հոգով: Մոսկվայում և Մոսկվայի մարզում բանվորների թիվը միայն մի տարվա ընթացքում ավելացել է 660 հազար հոգով:

Ի՞նչ են ցույց տալիս այս քաղաքական թվերը: Նրանք ցույց են տալիս, որ վիթխարի չափով աճել է մեր սոցիալիստական արդյունաբերությունը, որը գործարանների հարկի տակ ընդունում է պրոլետարների նոր և յերիտասարդ խավեր՝ սոցիալիզմի մարտիկներ: Այդ լրացումը տեղի յե ունենում արդեն հեղափոխությունից հետո աճած յերիտասարդ բանվորներով: Այդ բանվորների զգալի մասի կուլտուրական մակարդակը բավականաչափ բարձր է, որովհետև նրանց հսկայական մասը գործուսներն ու յոթնամյակները և այլ հաստատություններն ավարտած գրագետ մարդիկ են: Մյուս կողմից կան զգալի թվով բանվորներ, որոնք յեկել են գյուղից, կան նաև կուլակային տարրեր,

նրանց մեջ կան բանվորներ քաղաքային մանր բուրժուազիայից:

Այսպիսով մի կողմից կան բանվորներ, որոնք զգալի չափով աճել են քաղաքականապես և ավելի մեծ ուշադրություն են պահանջում իրենց բոլոր տարակուսելի հարցերի լուծմանը, մյուս կողմից կան այնպիսի նոր խավեր, որոնց դեռևս պետք է յեփել, վերամշակել, տարրական կրթություն տալ, վերադաստիարակել: Վերջապես կան այնպիսի առանձին տարրեր, որոնց անհրաժեշտ է մերկացնել:

Այդ բոլոր տարբեր խավերին պետք է տարբեր, շերտավորված մոտեցում ցույց տալ, համապատասխանորեն վերակառուցելով կուսակցական-մասսայական աշխատանքի, քաղաքական ագիտացիայի մեթոդներն ու յեղանակները:

Բոլոր բանվորներին մեր քաղաքական ներգործմամբ գլխովին ընդգրկելու համար, մեր վճռական խնդիրն է՝ վերակառուցել և ծավալել կուսակցական-մասսայական աշխատանքը: Մասսայական-կուսակցական աշխատանքը, լայն իմաստով, բաղկացած է բանվորների պահանջներին բավարարելու նպատակով մղվող ագիտացիայից և կազմակերպվող աշխատանքից:

Յուրաքանչյուր բջիջի, յուրաքանչյուր կուսկոմի արմատական, վճռական խնդիրն է՝ ընդգրկել քաղաքական ազդեցությամբ. բոլշևիկյան քաղաքական ներգործմամբ տվյալ ձեռնարկության, ցեխի, ողակի բոլոր բանվորներին:

Ուստի կուսակցական աշխատանքի խնդիրները հաջողությամբ լուծելու համար կուսբջիջը պետք է նախ և առաջ ուշի-ուշով ուսումնասիրի այն մարդկանց ամբողջ կազմը, որոնց մեջ նա աշխատում է, որոնց պետք է ղեկավարի նա:

Այդ տեսակետով դիտեցեք օրինակ, թե Դինամո գործարանի կողմից այստեղ զեկուցում տվող ցեխային բջիջն

ու կուսկոմն իրապես ինչ չափով են ընդգրկել պրոլետարների ամբողջ մասսան կամ թեկուզ բոլոր կոմունիստներին:

Ի միջի այլոց, այդ գործարանը բնավ չի կարելի համեմատել այն «Դինամո» գործարանի հետ, վորը գոյություն ուներ մի քանի տարի առաջ: Առաջ այդ գործարանում աշխատում եր միայն 2000, այժմ աշխատում է ավելի քան 11 հազար բանվոր: Պրոլետարների այդ թվի 74 տոկոսը առաջին և յերկրորդ կարգի բանվորներ են: Մի տարի աշխատող բանվորները կազմում են 50 տոկոս, մոտավորապես 2–3 տարի աշխատող բանվորների թիվը կազմում է 25–30 տոկոս: Ընդհանուր առմամբ, բանվորների 80 տոկոսը նոր գործարան յեկած մարդիկ են, իսկ հին կադրերը, իսկական վորակյալ բանվորները, այնքան էլ շատ չեն:

Այդպես ուրեմն, կարելի յե ուղղակի ասել, վոր այդ գործարանի կուսկազմակերպությունը դեռևս իր բոլշևիկյան ազդեցությամբ, իր քաղաքական ներգործությամբ չի ընդգրկել բանվորների զգալի մասը: Կարելի յեր հենվել այսպիսի հասարակ փաստի վրա՝ «Դինամո» գործարանի մետաղ թափող ցեխում յես հանդիպեցի յերիտասարդների մի խումբ, 25 հոգի հիանալի տղաներ, վորոնք շատ մարտական, աշխույժ ընկերների տպավորություն թողին վրաս: Հարց եմ տալիս՝ «Ինչպես է քաղաքագիտության հարցը, արդյոք ամեն բան բացատրո՞ւմ են ձեզ»:

— Այո՛, բացատրում են յերբեմն:

«Իսկ թերթ կարդո՞ւմ եք» :—Մի քիչ շփոթվեցին:

«Պրավդա» կարդո՞ւմ եք: Ձայն տվին յերկու հոգի:

«Կոմսոմոլսկայա Պրավդա» կարդո՞ւմ եք:—Վոչ մեկը:

«Ռաբոչայա Մոսկվա» կարդո՞ւմ եք:—Վոչ մեկը:

Գործարանային թերթը կարդում ե՞ք: Ասում են՝ վոչ, մեզ չեն տալիս այդ թերթը:—Ձեզ մոտ կոլեկտիվ ընթերցում կա՞:—Ասում են վոչ, մեզ մոտ չկա:

Այդպիսի փաստեր գտանք մենք Նիժնի Նովգորոդի ավտոգործարանում: Այնտեղ մենք տեսանք կոմյերիտականների հիանալի հարվածային բրիգադ. վորը հիրավի օրինակելի յե աշխատում: Հարց եմ տալիս նրանց՝

— Քաղաքական ի՞նչ հարցեր են հետաքրքրում ձեզ:

— Ի՞նչ ասենք, մեզ դժվար է հասկանալ:

— Թերթ կարդում ե՞ք:

— «Թերթ քիչ ենք կարդում»:

Այդպիսի հասարակ փաստերը վկայում են կուսբջիջների քաղաքական թույլ աշխատանքի մասին: Այն ինչ. մեր բանվոր դասակարգը, մեր ամեն մի բանվոր տարբերվում է նրանով, վոր նա վոչ միայն արդֆինպլանը լավ կատարող բանվոր է, այլև Խորհրդային մեծ Միության քաղաքացին, և կապիտալիստական աշխարհի դեմ պայքարող. սոցիալիզմի համար պայքարող մարտիկ է: Ուստի քաղաքական աշխատանքը պետք է ընդգրկի ամբողջ բանվորական մասսային, յուրաքանչյուր առանձին բանվորին:

Կուսակցական կազմակերպությունները պետք է կուսակցական լոզունգները պատվաստեն մասսաներին. պետք է կազմակերպեն մասսաներին այդ լոզունգներն իրականացնելու համար: Պետք է գաղափարական մեծ բարձրության հասցնել մեր ամբողջ քաղաքական–մասսայական աշխա– ցան այնպես, վոր յուրաքանչյուր տվյալ պահին հնարավոր լինի պարզ, կենդանի և հասկանալի ձևով, առանց խուսափելու սուր հարցերից, պատասխանել բանվորին հուզող հարցերին, գործելով յուրաքանչյուր առանձին բանվորին համոզելու և դաստիարակելու բոլշևիկյան մեթոդով:

Ընկ. Ստալինի դեռ 1925 թվին տված ցուցումների մեջ ասված է, վոր անհրաժեշտ է «ավելի մեծ ուշադրություն նվիրել բանվոր դասակարգի պահանջներին ու կարիքներին, ավելի մտածել դրանց մասին, ավելի քիչ բյուրոկրատիկ

ձևականություն մեր կուսակցական ու արհմիութենական կազմակերպությունների պրակտիկայում, ավելի զգոնություն և հոգատարություն բանվոր դասակարգի դասակարգային արժանապատվության զգացմունքին»:

Հիմնվելով հենց այդ ցուցումներին, անհրաժեշտ է վճռաբար և անհապաղ դուրս մղել կուսակցական, արհմիութենական մասսայական աշխատանքից, մանավանդ քաղաքական ագիտացիայից դեռևս գոյություն ունեցող տրաֆարետ ոճը, սկսած շաբլոն ճառերից: Անհրաժեշտ է բանվորին միշտ պարզ և հասկանալի պատասխանել նրան հետաքրքրող բոլոր հարցերին, բավարարելով նրա կարիքներին, լուրջ ուշադրություն նվիրելով նրա կենցաղային հարցերին, մանավանդ մատակարարմանն ու ճաշարաններին, ջրին: Իսկ չէ՞ որ այս հարցերին դեռևս անհրաժեշտ ուշադրությունը չի ցուցաբերվում: Ահա ձեզ կենդանի օրինակ.

«Դինամո» գործարանի ձուլման ցեխում յես հարց տվի՝ —«Ջուր ունե՞ք»,—«Այո՛, ահավասիկ,—պատասխանում է ցեխի պետ ընկ. Վանիկովը,—ունենք»: Մոտեցանք: Բայց այնտեղ ծորակ չկար, այլ ինչ որ պտուտահանված ջրախողովակ, վորից ջուրը հոսում էր և այդպես էլ խմում էին: Այդ վոչ մի բանի պետք չէր: Հարց եմ տալիս—«Ջրաման ունե՞ք»—«Դա,—ասում է.—այնտեղ է գտնվում, վարչանկայի յետևում, պետք է վերադառնալ»: Ասում եմ՝ «վերադառնանք» (ծիծաղ): Հետ գնացինք վարչանկայի յետևը: Ծեղձը փնտռում է, փնտռում, չի գտնում (ծիծաղ). Թողնենք, նա շոգից ուժասպառ է լինում: «Ի՞նչ է յեղել»: «Այստեղ, ասում է—դրված էր ջրի ամանը: «Ցերեկ վերցրել են նորոգելու» (ծիծաղ): Քանի՞ օր է, վոր նորոգում են»—«Վեց օր»: Դե, մի՞թե կարելի յե թույլ տալ, վոր ջրի ամանը 6 օրով վերցնեն նորոգելու. դուք ինքներդ եք տեսնում, ամառ է, շոգ է, մետաղ թափողը

կանգնած է տոթ ցեխում. յեթե նրան յերկու ժամով առանց ջրի թողնենք, նա շոգից ուժասպառ է լինում: Մի՞թե չէր կարելի մի գիշերվա մեջ նորոգել ջրի ամանը: Այդ չեն կարողացել անել: Բայց չէ՞ որ այդ փաստը ցույց է տալիս վորոշ խզում մասսաներից, բյուրոկրատիզմի տարրերի արտահայտություն: Այդպիսի փաստեր միանգամայն անթույլատրելի յեն:

Մենք պետք է զգալի չափով ուժեղացնենք մեր մասսայական ագիտացիոն աշխատանքը, հանենք էլ ավելի բարձր իդեական-քաղաքական աստիճանի վրա: Այժմ հարկավոր է, վոր մենք, սրենք մեր բոլշևիկյան ագիտացիայի ու պրոպագանդի բովանդակության ու վորակի հարցերը այնպես, ինչպես պահանջում է բանվորական ու կոլտնտեսական մասսաների քաղաքական ակտիվության ու պահանջների աճումը: Պետք է միշտ նկատի ունենալ, վոր բանվոր դասակարգի մեջ շարունակ լցվում են նոր, թարմ ուժեր, վորոնց պետք է դաստիարակել, բարձրացնել նրանց կուլտուրական ու քաղաքական մակարդակը, մանավանդ վոր նրանց մի մասն իր հետ բերում է խորթ, անգամ թշնամական տրամադրություններ:

Ուշադրության ծանրության կենտրոնը փոխադրեն ցեխերում, բանվորական մասսաների մեջ կատարվող կուսակցական-մասսայական աշխատանքի ծավալման վրա: Վերցնենք օրինակ ներկայումս ձեռնարկության մեջ կարևորագույն, հանգուցային, հարցը՝ խոտանին ու պարապուրդներին վերաբերյալ դեկրետի կենսագործումը: Այդ հարցը պահանջում է ամենալայն չափով ծավալել մասսայական ագիտացիան, բացատրել, վոր անհրաժեշտ է, օրինակելի

կերպով կազմակերպել բանվորներին՝ վերացնելու խոտանն ու պարապուրդները, վորոնք շոշափում են ամբողջ ձեռնարկության և յուրաքանչյուր առանձին բանվորի նյութական շահերը, ինչպես և ավելի լավ հիմքերի վրա դնել և պատշաճ բարձրության հասցնել արտադրական խորհրդակցությունների աշխատանքը։

Անհրաժեշտ է վճռական պայքար մղել բյուրոկրատիկ այն անփութության դեմ, վոր ցուցաբերվում է բոլշևիկյան ագիտացիայի ու պրոպագանդի և մասսաների մեջ կատարվող քաղաքական աշխատանքին: Ագիտացիան և պրոպագանդը պետք է դրված լինի շատ ավելի սիստեմատիկ և կազմակերպված հիմքի վրա: Չի կարելի, իհարկե, ասել, վոր մեզ մոտ զեկուցումներ քիչ են տրվում: Մեզ մոտ բավականաչափ շատ զեկուցումներ են տրվում: Անհրաժեշտ է միայն զգալի չափով բարելավել զեկուցումների վորակը և ավելի սիստեմատիկ դարձնել այդ զեկուցումները: Անհրաժեշտ է, վոր վերադաս կուսկոմները, շրջկոմները և Մոսկվայի քաղկոմը ավելի լավ և ավելի խնամքով ներգրավեն փորձված ագիտատորներ, կուսակցական տեսակետից կոփված զեկուցողներ, սիստեմատիկաբար ոգտագործեն նրանց, հրահանգեն, հայթայթեն նյութ ու գրականություն և այլն:

Պետք է բոլշևիկորեն կազմակերպել կուսակցական մասսայական ամբողջ աշխատանքը, քաղաքական ագիտացիան ու պրոպագանդը, այնպես, վոր հնարավոր լինի ընդգրկել դրանցով ամբողջ բանվորական մասսային, յուրաքանչյուր առանձին բանվորին, ամեն մի առանձին աշխատավորին: Դրա համար անհրաժեշտ է գլխավոր ուշադրություն նվիրել անմիջականորեն ցեխերում ու մասսաներում կուսակցական մասսայական աշխատանք և ագիտացիա կազմակերպելու գործին:

Ամբողջ կուսակցական մասսայական աշխատանքը, կուսբջիջի ամբողջ կազմակերպչական կառուցվածքը, կենդանի քաղաքական ագիտացիան, բոլշևիկյան ինքնաքննադատության և ներկուսակցական դեմոկրատիայի զարգացումը, արտադրության մեջ միանձնյա ղեկավարման ամրացումը պետք է խիստ կենտրոնացված լինեն, յուրաքանչյուր տվյալ պահին սերտորեն շաղկապված լինեն այն հրատապ, կոնկրետ հարցերի հետ, վորոնք հուզում են այսոր բանվորին:

Այժմ յուրաքանչյուր բջիջ իր կուսակցական մասսայական աշխատանքում և քաղաքական ագիտացիայի բնագավառում իր ուշադրությունն առանձնապես պետք է կենտրոնացնի հետևյալ յերեք մարտական հարցերի վրա՝ բացատրել մեր միջազգային դրությունը և ամրացնել յերկրի պաշտպանունակությունը, մոբիլիզացիայի յենթարկել մասսաներին
նունակությունը, մոբիլիզացիայի յենթարկել մասսաներին
ընկ. Ստալինի վեց պայմանները կատարելու համար, կազմակերպել կոմունիստներին, հարվածայիններին և ակտիվիստներին ներկայիս մարտական խնդիրներն իրականացնելու համար, այն է՝ վերացնելու խոտանն ու պարապուրդները, պայքար մղելու հնգամյակի վերջին ավարտական տարրը, վա արդֆինպլանը կատարելու և դրանով իսկ հնգամյակը չորս տարում հաջող կատարելու համար, պայքարել բանվորական մատակարարման լավագույն կազմակերպման, խորհրդային առևտրի ծավալման համար, մասսաներին մոբիլիզացիայի յենթարկելով այդ խնդիրների լուծման շուրջը (ճագարաբուծության, խոզաբուծության, ձկնորսության կազմակերպում, բանջարեղենի մատակարարում:

ՖՈՒՆԿՑԻԱՆԵՐԻ ՃԻՇՏ ԲԱՇԽՈՒՄԸ ՅԵՎ ՄԻԱՆՁՆՅԱ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

Ոպորտունիզմի բնորոշ գծերից մեկն է հանդիսացել և հանդիսանում է բջիջների դերի թերագնահատումը, ներ-

կուսակցական, ներբջիջային կյանքի խղումը կուսակցության հիմնական խնդիրներից: Մեր կուսակցությունը ներկայացնում է միասնական օրգանիզմ, յուրաքանչյուր բջիջը հանդիսանում է մի մեծ շղթայի օղակը, հսկայական կուսակցության օղակը, և տվյալ օղակի աշխատանքից, նրա ամրությունից զգալի չափով կախված է ամբողջ շղթայի ամրությունը: Չի կարելի այսպես մտածել՝ մեր բջիջը փոքր է, փոքր գործարանում, յեթե մեզ մոտ մեր աշխատանքում ճեղքվածք առաջանա, դա մեծ նշանակություն չի ունենա կուսակցության աշխատանքի համար: Չպետք է մոռանալ, վոր յուրքանչյուր բջիջ հանդիսանում է միասնական շղթայի մի օղակը և օղակի ճեղքվածքն անդրադառնում է ամբողջ շղթայի վրա: Ահա թե ինչու յուրաքանչյուր բջիջ մեծ թե փոքր, գործարանային, խորհրդային, ԲՈՒՀ-ային, կարմիր բանակային, կոլտնտեսական թե խորհտնտեսական — պետք է գրավի իր վրա մեր ուշադրությունը, մինչև բջիջի կառուցվածքի, նրա ներքին կյանքի կոնկրետ հարցերի քննությունը:

Սակայն նախքան բջիջի ներքին կառուցվածքի հարցերին անցնելը, յես ուզում եմ կանգ առնել մի հարցի վրա, վորը շատ սուր բնույթ է ստացել մանավանդ վերջին շրջանում: Յես նկատի ունեմ միանձնյա ղեկավարման հարցը, (Կենտկոմի վորոշումը Նիժնի-Նովգորոդի ավտոգործարանի մասին, Կենտկոմի վորոշումը «Շարիկոպոդշիբնիկ» գործարանի մասին և այլն): Այստեղ ևս մեր պլենումում այս հարցը ճիշտ կերպով շարունակ կապում են թե ձեռնարկության աշխատանքի և թե բջիջի կուսաշխատանքի բարելավման հետ: Կուսաշխատողներից շատերը միանձնյա ղեկավարության այդ կուրսն ըմբռնել են (ինչպես իրենք են ասում) վորպես նորամուծություն, իսկ վոմանք բացատրում են վորպես «շրջադարձ» արդֆինպլանի համար մղվող պայքարից

դեպի կուսաշխատանքը: Մի քանի տնտեսավարներ նույնպես հասկանում են այն կերպ, վոր կուսբջիջին տրվում է ադիտացիայի բնագավառ, իսկ մնացածում «մի՛ խառնվիր»:

Ինչպես առաջին, այնպես էլ յերկրորդ մոտեցումը սխալ է:

Դա հարցի զուտ սխեմատիկ դրում է, ասես թե գոյություն ունի վերացական կուսաշխատանք կամ արդֆինպլան, կտրված մասսայական աշխատանքից: Միանձնյա ղեկավարության մասին յեղած վերջին վորոշումների իմաստը չհասկացող և այդ իբրև ինչ-վոր «շրջադարձ» ընդունող մարդիկ ցույց են տալիս միայն այն, վոր չեն կարդացել, չգիտեն կուսակցության նախկին դիրեկտիվները և մանավանդ ԿԿ-ի 1929 թվի սեպտեմբերի 5-ի մանրամասն ու պարզ վորոշումը:

Այդ դիրեկտիվի մեջ ամբողջ պարզությամբ ասված է.

«ՀամԿ (բ) Կ ԿԿ-ը ստիպված է արձանագրել, վոր, չնայած արդյունաբերության ասպարեզում ձեռք բերված մեծ նվաճումներին, մինչև այժմ մենք դեռևս անհրաժեշտ կարգ ու կանոն չենք մտցրել ձեռնարկության կառավարման գործում. չկա ֆունկցիաների և պարտականությունների հստակ և բավականաչափ խիստ սահմանազատում գործարանային կազմակերպությունների միջև—դիրեկտորի, գործարկոմի և կուսբջիջի միջև. ձեռնարկություններում դեռևս գոյություն ունի այն պրակտիկան, յերբ կուսակցական և արհեստակցական օրգանները միջամտում են գործարանային վարչության ոպերատիվ արտադրական աշխատանքին: Դրա հետևանքը լինում է այն, վոր տնտեսական հարցերին պատահական և յերբեմն սխալ լուծում է տրվում, արտադրության ղեկա-

վարման և կառավարման գործի զանազան սխալներն ու թերությունները փաստորեն վարագուրվում են բջիջների և գործարկոմների որոշումներով, թուլանում է դիրեկտորների պատասխանատվությունն արտադրության համար։ Մյուս կողմից, գոյություն ունեն փաստեր, յերբ գործարանային վարչությունը միանգամայն անթույլատրելի վերաբերմունք է ցույց տալիս կուսակցական և արհեստակցական կազմակերպությունների, բյուրոկրատորեն անտեսում են կուսբջիջների և գործարանային կոմիտեների միանգամայն ճիշտ, կուսակցության դիրեկտիվների վրա հիմնված որոշումները, ինչպես նաև մասսաների արտադրական նախաձեռնությունը»։

«Կուսակցությունը մեկից ավելի որոշումներ է ընդունել արտադրության կառավարման գործում միանձնյա ղեկավարությունը կիրառելու մասին»։

Ներկայումս առավել ևս հնարավոր ու անհրաժեշտ է գործարանների ղեկավարների ձեռքում կենտրոնացնել ձեռնարկության տնտեսական կյանքի կառավարման բոլոր թելերը, յերբ մենք ունենք բանվորությունից դուրս յեկած տնտեսական կադրերի անվիճելի աճում և նրանց գործարնական որակավորման բարձրացումը պրակտիկ աշխատանքում։

Միանձնյա ղեկավարության մասին կուսակցության դիրեկտիվների կենսագործումը ձեռնարկություններում, արտադրության ղեկավարման գործում բանվորության մասնակցության կազմակերպված ձևերի աճման պայմաններում, պետք է սերտ կերպով կապված լինի մասսաների ստեղծագործական ակտիվության և նախաձեռնության հետագա զարգացման հետ

3643-51

արտադրության կազմակերպման գործում։ «Պետք է սովորել միացնելու աշխատավոր մասսաների գարնանային վարարման նման ափերից դուրս հորդող փոթորկալից միտինգային դեմոկրատիզմը յերկաթյա դիսցիպլինայի հետ աշխատանքի ժամին, անառարկելի հնազանդության հետ մեկ մարդու—խորհրդային ղեկավարի—կամքին աշխատանքի ժամին» (Լենին «Խորհրդային իշխանության հերթական խնդիրները», XV հատ.)։

«Ձեռնարկության, ցեխի ադմինիստրացիան, ձեռնարկության մեջ արտադրական դիսցիպլինա մտցնելու ու ամրացնելու համար կիրառելով բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները, պետք է միաժամանակ կարողանա իր ամբողջ կազմակերպչական-վարչական գործունեության մեթոդները զուգորդել բանվորական մասսաների ստեղծագործական նախաձեռնության զարգացման անհրաժեշտության, նրանց արտադրության ղեկավարման մեջ ներգրավելու հետ, անպայման կերպով հաշվառելով նրանց առաջարկությունները կենսագործել այդ առաջարկությունները, ամեն կերպ քաջալերելով ռացիոնալիզատորական նախաձեռնությունը, բանվորական գյուտարարությունը, և այլն, առավելագույն չափով զգայուն վերաբերմունք ցույց տալով բանվորների կարիքներին, մատնանշելով ինչպես տեխնիկական, նույնպես նաև կառավարման թերությունները»։

Իսկ ի՞նչպիսին է բջիջի դերը։ Մի քանի ստորին աշխատողների, ինչպես կուսակցական աշխատողների, նույնպես և տնտեսավարների մեջ առաջ է գալիս այն սխալ հասկացողությունը, թե կամ լիակատար միջամտություն, կամ լիակատար կերպով գլխից ռադ անել, այսինքն իբր թե բջիջը

4198-91

տնտեսության մեջ վոչ մի մասնակցություն ցույց չպիտի տա. սակայն կենտկոմի վորոշումը ճշտիվ սահմանում է իրավունքներն ու պարտականությունները: Յուրաքանչյուր բջիջի քարտուղար, յուրաքանչյուր դիրեկտոր պետք է ճիշտ յուրացնեն այդ:

Ահա այդ վորոշումը:

«Կուսբջիջները, հանդիսանալով կուսակցության հիմքը, հատկապես ձեռնարկություններում, պետք է իրենց աշխատանքով այնպես իրագործեն ձեռնարկության հասարակական-քաղաքական-տնտեսական կյանքի ղեկավարությունը, վորպեսզի ապահովեն պրոֆմիութենական և տնտեսական որգանների կողմից կուսակցության հիմնական, դիրեկտիվների կատարումը՝ առանց միջամտելու գործարկոմի և դիրեկտորի աշխատանքի մանրամասնություններին և մանավանդ ադմինիստրացիայի ոպերատիվ կարգադրություններին: Կուսբջիջները պետք է ակտիվորեն ոժանդակեն արտադրության կառավարման ամբողջ սիստեմի մեջ միանձնյա ղեկավարության սկզբունքն իրագործելուն: Կուսբջիջները վոչ մի դեպքում չպետք է փոխարինեն ձեռնարկության ադմինիստրացիային՝ ստորին ադմինիստրացիայի նշանակման գործում, ավելի ևս անթույլատրելի յե բջիջի միջամտությունը ադմինիստրացիայի կարգադրություններին բանվորներին ցեխերում բաշխելու գործում: Ձեռնարկության մեջ, դիրեկտորից ցած կանգնած հիմնական պաշտոնական անձնավորություններին (խոշոր ցեխերի վարիչները, և այլն) նշանակելու կամ փոփոխելու դեպքում, բջիջները և գործարկոմները քննում են այդ նշանակումներն ու փոփոխումները, սակայն այս կամ այն թեկնածության համաձայն չլինելու դեպքում չեն կարող կասեցնել ադմինիստրացիայի կարգադրությունը, վիճելի հարցերը փոխադրելով վերադաս կուսակցական, պրոֆեսիոնալ, տնտեսական որգանները:

Բջիջները, նմանապես, չպետք է փոխարինեն գործարկոմին: Մասնավորապես բջիջները չպետք է փոխարինեն գործարկոմին ու ադմինիստրացիային առանձին արտադրական կոնֆլիկտների լուծման համար բանվորությունից ստացվող գանգատների քննարկման գործում: Ընդունելով բանվորների գանգատները, տեղեկանալով այդ գանգատների բովանդակությանը, հետևելով՝ վորպեսզի այդ գանգատները չանտեսվեն, բջիջները պետք է միաժամանակ հնարավորություն տան համապատասխան մարմիններին ու կազմակերպություններին, վոր իրենք ստանեն այդ կոնֆլիկտների լուծման համար գոյություն ունեցող բոլոր հնարավորությունները:

Լսելով ձեռնարկության դիրեկտորների և խոշոր ցեխերի վարիչների զեկուցումներն՝ արտադրության հիմնական հարցերի, ֆինպլանների կատարման հեռանկարների, կարևորագույն արտադրական առաջադրանքների, վերակառուցման ձեռնարկումների, աշխատանքային դիսցիպլինայի, աշխատանքի արտադրողականության և ձեռնարկության արտադրական կյանքի մյուս կարևոր կողմերի մասին, բջիջները չպետք է այդ առթիվ թույլ տան մանր քաշքշումներ տնտեսավարների նկատմամբ, պլանայնություն պահպանելով այդ հարցերի քննարկման գործում: Ազատվելով ձեռնարկության կյանքի մանր հարցերով, բջիջները դրանով իսկ ավելի մեծ հնարավորություն կստանան իրագործելու մասսաների և նրանց կազմակերպությունների քաղաքական ղեկավարության, նրանց մեջ սոցիալիստական ձեռնարկության շահերի նկատմամբ դասակարգային զգոնություն և գիտակից վերաբերմունք դաստիարակելու կարևորագույն խնդիրը»:

Հետո ընդգծվում է, վոր «կուսակցական, պրոֆմիութենական, ադմինիստրատիվ որգանների միջև ֆունկցիաների բաժանման այդ հիմունքները վոչ միայն չեն ժխտում, այլ ընդհակառակն, յենթադրում են աշխատանքում սերտ

կապ, փոխադարձ ոգնություն, իսկական ընկերական մթնոլորտի ստեղծում, վորը ժխտում է խնամիություն, միմյանց փոխադարձաբար սքողելու հնարավորությունը»:

Այսպիսով, չսքողել միմյանց, խնամիություն չանել, միաժամանակ բամբասանք առաջ չբերել, չարհամարհել միմյանց.—յուրաքանչյուրն իր տեղում և միաժամանակ բոլորը միասին:

Բջիջը և նրա բյուրոն ունեն իրենց ուղղակի պարտականությունները, վորոնց համար նրանք անմիջականորեն պատասխանատու յեն. Նրանք ղեկավարում են կուսակցական աշխատանքը, կիրառում են կուսակցության դիրեկտիվները: Բջիջը հետևում է բոլորին: Սակայն հետևել բոլորին, ղեկավարել բոլորին—դա չի նշանակում աշխատել բոլորի փոխարեն: Այդ պետք է տարբերել: Բջիջի բյուրոն պետք է ղեկավարի, պետք է թափանցի բոլոր անկյունները, իմանա այն բոլորն, ինչ կատարվում է գործարանում, սակայն նա չպետք է աշխատի բոլորի փոխարեն, նա չպետք է ամեն բանի ձեռք զարկի: Իսկ չե՞ վոր դժբախտությունն էլ հենց այն է, վոր մի քանի բջիջներ ամեն բանի ձեռք են զարկում, պարալելիզմ են առաջ բերում:

Կամ թե՝ վերցնենք աշխատավարձի հարցը: Դա շատ բարդ հարց է, վորը մասնագիտացում է պահանջում: Մեզանում առաջ են յեկել մասնագետ տարիֆիկատորներ, վորոնք տարիֆային ցանցն այնքան են բարդացրել, վոր վոչինչ չես հասկանա: Այժմ գործը պետք է պարզեցնել, սակայն մարդկանց մասնագիտացնել այնուամենայնիվ հարկավոր է: Ցեխե գործարկոմը, յուրաքանչյուր առանձին տարիֆային հարցով հարկադրված է վազել բջիջի բյուրոն, համաձայնեցնել, ապա, իհարկե, բջիջի քարտուղարը, բջիջի բյուրոն՝ ղեկավարելու համար ժամանակ չեն ունենա: Այլ կերպ ասած, բոլոր բնագավառներում կոնկրետ աշխատանքով չափազանց

տարվելը, աշխատանքի բաժանման բացակայությունը և պարալելիզմն աշխատանքում վոչ միայն չեն ուժեղացնում կուսակցական բջիջի ղեկավարությունը, այլ թուլացնում են նրան, վորովհետև մարդիկ հարկադրված են լինում զբաղվելու ինչով կուզեք, նրանք ժամանակ չեն ունենում ընդգրկելու ամբողջ գործը, առանձնացնել գլխավորը, կենտրոնանալ հիմնականի վրա:

Բջիջի բյուրոները և քարտուղարները վոչ մի դեպքում չպետք է կորցնեն ղեկավար դերը, այլ պետք է բարձր պահեն կուսակցական ղեկավարության դրոշը, պարալելիզմ թույլ չպետք է տան, չպետք է աշխատեն բոլորի փոխարեն, այլ պետք է ճիշտ դասավորեն ուժերն արտադրության մեջ: Անհրաժեշտ է հասկանալ, վոր մեր գլխավոր լծակը—մարդիկ—վոչ թե պարզապես կուսատոմս ունեցող մարդիկ են, այլ, յեթե կարելի յե այսպես արտահայտվել, բոլշևիկյան վոգի ունեցող մարդիկ: Պետք է գիտենալ և ճիշտ դասավորել այդ բոլշևիկներին գործարանում: Անհրաժեշտ է կարողանալ շարժման մեջ դնել նրանց, և այն ժամանակ կարող են հաջող լուծվել բջիջի առաջ կանգնած խնդիրները: Սակայն կոնկրետ մարդկանց ուսումնասիրման և այդ ուժերի դասավորման հատկացվում է, մեղմ արտահայտած, անբավարար ուշադրություն, իսկ խիստ արտահայտած, շատ ավելի քիչ ուշադրություն է հատկացվում, քան անվերջ նիստերին և ընդհանուր դատողություններին: Դա սերտորեն կապված է կուսմասսայական աշխատանքի բարելավման հարցի հետ: Ֆունկցիաների ճիշտ բաժանման դեպքում բջիջը հնարավորություն կստանա ավելի մեծ նախաձեռնություն, ակտիվություն և հնարամտություն հայտաբերել:

Ներկա մոմենտում բջիջը պետք է գլխավոր շեշտը դնի կուսմասսայական աշխատանքի վրա: Դրանով իսկ կապա-

…վելի արդֆինպլանի կատարումը։ Դրա համար անհրաժեշտ է վերակառուցել բջջի աշխատանքը։

ԲԱՐԵԼԱՎԵԼ ԲՋԻՋԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՍԻՍՏԵՄՆ ՈՒ ՊՐԱԿՏԻԿԱՆ

Այժմ, ավելի քան երբևիցե, մենք պետք է բոլոր գծերով—կուսակցական, պրոֆմիութենական, արտադրական—ամբողջ աշխատանքը փոխադրենք ցեխը։ Ես գտնում եմ, որ այժմ կազմակերպչական-կուսակցական աշխատանքի դրվածքը մեզ մոտ ձեռնարկություններում, մանավանդ խոշոր գործարաններում, վատ է։ Իսկ չէ՞ որ, ընկերներ, կազմակերպչական հարցն է վճռում գործը։ Կան քաղաքական աշխատողներ, որոնք մտածում են «քանի որ ես արդեն քաղաքագետ եմ, իմ ինչ գործն է զբաղվել կազմակերպչական հարցով»։ Դա, ընկերներ, դատարկ բան է։ Հենց Լենինն ու Ստալինը մեզ սովորեցրել են, որ չպետք է լինի այնպիսի բոլշևիկյան քաղաքագետ, որը չզբաղվի կազմակերպչական հարցերով։

Մենք պետք է այժմ դնենք ցեխային բջիջների հարցը։ «Դինամո» գործարանում, օրինակի համար.—կա 60 ցեխային և հերթափոխային բջիջ։ Ի՞նչ կստացվի, եթե այդ բոլորը քննենք գործարանի կազմակերպչական կառուցվածքի տեսակետից։ Ի՞նչպես կարող է կուսակցական կոմիտեյի քարտուղարը ղեկավարել գործարանում, եթե գործարանում կա 50—60 բջիջ։ Պարզ է, որ նա երբեք չի կարող իսկապես ղեկավարել։

Ավելին, ցեխերի այդօրինակ աննորմալ առատությունը վատ կազդի նաև գործի տնտեսական կողմի վրա։ Դիրեկտորն ի՞նչպես կկարողանա ղեկավարել գործարանը, երբ այդ գործարանում 27 ցեխ կա։ Նա չի կարողանա նույնիսկ

ընդունելու ցեխերի բոլոր պետերին, կուսկոմիտեյի քարտուղարն էլ չի ճանաչի իր բոլոր քարտուղարներին։

Ո՞ւր է լինում կուսակցական կոմիտեյի քարտուղարը։ Նայիվ մարդիկ կարծում են, որ կուսկոմիտեյի քարտուղարը նստած է գործարանում։ Վո՛չ։ Դա սխալ պատկերացում է։ Ահա թե ինձ հետ զրուցելու ժամանակ ինչ ասաց ցեխբջիջի քարտուղարներից մեկը.—«ամսվա առաջին կիսում ցեխերում չենք տեսնի կուսկոմիտեյից ու ադմինիստրացիայից ոչ ոքի, դրա փոխարեն ամսվա վերջում հանկարծ հայտնվում են կուսկոմիտեյի քարտուղարը, գործարկոմի նախագահը, դիրեկտորը»։ Կուսկոմիտեյի քարտուղարն իր ժամանակի կեսը, եթե ոչ ավելին, անց է կացնում ադմինիստրատիվ զբաղմունքներով։ Իսկ չէ՞ որ նա պետք է լինի ցեխերում, տեղյակ լինի կադրերին և այլն։

Չի կարելի կարծել, որ կուսմասսայական աշխատանքը կարելի յե ղեկավարել վերից՝ առանց ամուր միջուկի միջին օղակներում. գործը վճռում է միջին օղակը։ Մեզ մոտ ձեռնարկություններում այսպես է դրությունը.—վերևում նստում են քարտուղարը, կազմբաժինը, ագիտբաժինը, և մի զույգ հրահանգիչ (գործարանում հրահանգիչներ են առաջ յեկել), իսկ ներքևում—ցեխային բջիջներ, որոնք ունեն ազնիվ, նվիրված, սակայն ոչ բավարար չափով փորձառու քարտուղարներ։ Այսպիսի դրության դեպքում, իհարկե, կուսկոմիտեն չի կարող ապահովել կուսաշխատանքի ղեկավարությունը ցեխում, հերթափոխության մեջ։

Եվ զարմանալի չէ, որ օրինակի համար, «Դինամո» գործարանում, շտամպի ցեխում կազմակերպվեց «օրինակելի» կուսխմբակ, որին կուսկոմիտեյում ու գործարանային թերթում գովեցին որպես ամենալավագույնի, սակայն, ինչպես հետո, ստուգման ժամանակ պարզվեց, այդ «կուսխմբակը» իր կազմով անկուսակցական էր և ավելին, նա

դլխավորված եր ինչ վոր Թադևոսյանի կողմից, վորը մտածում եր ապագայում... կուսակցության մեջ մտնել (ծիծաղ): Դա կարող եր պատահել միայն այն պատճառով, վոր կուսկոմիտեյի աշխատողները նստել եյին վերևում, չեյին ճանաչում ցեխերը, առավել ևս կուսխմբակներին, իսկ ցեխերում մարդիկ ամուր չեն, փորձ չունեն:

Դա տեղի յե ունենում միայն նրա համար, վոր մեզանում դեռևս թույլ ե կուսակցական կազմակերպիչների և ղեկավարների միջին ողակը, վորոնք չեն ընդգրկում ներքևում գոյություն ունեցող ցեխային, հերթափոխային և ողակային բազմաթիվ բջիջները: Յես կարծում եմ, վոր այդպիսի դրությունը անհրաժեշտ ե լիկվիդացիայի յենթարկել: Անհրաժեշտ ե յուրաքանչյուր գործարանում ստեղծել վորոշ քանակությամբ կայուն ցեխային կամ կորպուսային կուսբջիջներ, նրանց գլուխ կանգնեցնելով կայուն կուսաշխատողներ: Դա չի բացառում հերթափոխային, խմբակային և այլ ստորին բջիջների գոյությունը:

Վերցնենք նույն «Դինամո» գործարանը, վորի կուսկազմակերպությունը 1500 կոմունիստ ունի: Այդ գործարանում ստեղծված ե 60 ցեխային բջիջ, իսկ կուսակցական կազմակերպությունների միավորների—ցեխային, հերթափոխային, ողակային, կուսխմբակային—թիվը այդ գործարանում հասնում ե մոտ 170-ի: Ամբողջ գործարանում 1500 կոմունիստ կա, ցեխային բջիջներում 15—20 կուսակցական: Ստացվել ե գործարանի կոմունիստական ուժերի աննպատակահարմար փոշիացում, կոտորակում: Անհրաժեշտ ե ստեղծել այնպիսի բջիջներ, վորոնք լինեն ամուր, զորեղ բջիջներ և բառիս բովանդակ իմաստով ղեկավարող ուժ լինեն ցեխերում:

Ինքնին հասկանալի յե, վոր մեր կուսկոմիտեները և մասնավորապես այստեղ հաշվետվություն ներկայացնողնե-

րը խոշոր նվաճումներ են արել: Որինակի համար նույն «Դինամո» գործարանը: Առաջ, ինչպես ձեզ հայտնի, յե արդֆինպլանի կատարման տեսակետից նա Մոսկվայի կազմակերպության խայտառակ բիծն եր, իսկ այժմ արդֆինպլանի կատարման 101—102 տոկոսն ե տալիս: Գործարանը թերություններ ուներ ինքնաքննադատության գծով: Իսկ այժմ մամուլի, Մոսկվայի, կոմիտեյի, և Մոսկվայի քաղաքային կոմիտեյի և շրջկոմի ներգործությամբ կուսկոմիտեն ու կազմակերպությունն ուղղել են այդ թերությունների մեծ մասը: Գործարանն ունի բոլոր տվյալներն ավելի առաջ ընթանալու համար: Սակայն այդ գործում կոչված են մեծ դեր կատարելու կուսակցական կազմակերպությունն ու կազմակերպչական-կուսակցական աշխատանքի ճիշտ դրվածքը:

«Դինամո»-յի կուսմասսայական աշխատանքը բավարար չե: Այդ վերաբերում ե նաև մյուս կուսկոմներին, վոր զեկուցեյին այստեղ, բացառությամբ Մոսկվա—Կուրսկ յերկաթգծի դեպոյի, վոր տեղը գործն ավելի լավ ե:

Անհրաժեշտ ե գործարանային կուսակցական կոմիտեների մեծ մասի ապարատները վերակազմել, այնտեղ չթողնելով կազմբաժիններին, ագիտ—մասսբաժիններին և կուլտպրոպներին: Նրանց բոլորին պետք ե ուղարկել ցեխերը, վճռական-միջին ողակները, կուսկոմիտեյում թողնելով միայն քարտուղարին՝ տալով նրան մի օգնական (ծիծաղ): Կուսակցական կոմիտեյի քարտուղարն իր ժամանակի 90 տոկոսը պետք ե անցկացնի ցեխում, բանվորության մեջ: Նրան տալ փոքրիկ սենյակ և փոքրիկ սեղան, այնպես, վոր յերբ նա գրի, նրա ձեռները կախվեն, այն ժամանակ նա բանաձևեր քիչ կգրի (ծիծաղ, ծափահարություն):

Մեր գործարանային կուսակցական կոմիտեները նախորոք պատրաստում են բանաձևեր, անպայման մեծ, իսկ ժողովներին նստում են յերկար, բոլոր հարցերը քննում են

«հանդամանորեն», արտասանելով յերկար ճառեր և ընդունելով մեծ բանաձևեր:

Ի հարկե, միայն արձանագրություններով չի կարելի դատել աշխատանքի մասին, նրանք միայն օժանդակ մատերիալ են, (պետք է դատել կյանքի պրակտիկայի կոնկրետ արդյունքներով), սակայն արձանագրությունն այնուամենայնիվ իլյուստրացիա յե: Վորպես այդպիսի իլյուստրացիա բերում եմ «Դինամո» գործարանի կուսկոմիտեյի մի արձանագրություն: Այդ արձանագրությունը պարունակում է 5 մեծ բանաձևեր: Ըստ վորում դործը հասել է նրան, վոր արձանագրության մեջ գրում են.—

Լսեցին.—

«Կուսաշխատանքի ստուգատեսի ընթացքի մասին».

Վորոշեցին.—

«Տե՛ս № 2 բանաձևը» (ծիծաղ), մատերիալը հասցնել ցեխերը, յերեք բջիջների վորոշումներից հիմնական մատերիալը տալ «Մոտոր»-ին, ստուգատեսի մասին յեղած վորոշումը հրապարակել «Մոտորում»:

Եվ ինչու համար են կուսմասսայական աշխատանքի այդ հատուկ ստուգատեսները, յերբ բավական է հարցնել բանվորներին «կարդացե՞լ եք թերթը, թե՞ վոչ» (ծիծաղ): Ահա յավագույն ստուգատեսը: Կգնաք ցեխ ու կհարցնեք—«թերթ կարդացե՞լ ես»: «Վոչ, չեմ կարդացել»: Ցեվ ստուգատեսը վերջացած է: (Բուռն ծափահարություններ, ծիծաղ): Եվ հարկավոր չէ «արվեստի բոլոր օրենքներով» կատարված ստուգատեսը՝ մեծ թղթե բանաձևերով:

Հետո արձանագրության մեջ դուք կկարդաք.—

Լսեցին.—

«Կուսակցական անդամավճարների ստուգիչ թվերի մասին» (ծիծաղ):

Վորոշեցին.—

«Ցեխ բջիջներից տեղեկություն չունենալու համար հարցն օրակարգից հանել» (ծիծաղ):

Լավ կլիներ պարզապես գնալ ցեխ, ստուգել մի քանի առանձյակ կուստոմսեր և պարզել, թե ով չի վճարում անդամավճարները: Դա շատ ավելի լավ կլիներ, քան քննարկման դնել ու հանել կուսակցական ֆինանսների ստուգիչ թվերը (ծիծաղ, ծափահարություններ):

Կամ թե մի ուրիշ օրինակ.—

Լսեցին.—

«Մոտոր»-ում տեղավորված թղթակցությունների ներգործության մասին:

Վորոշեցին.—

Հոդվածների ներգործության մասին իր ժամանակին բանաձև չներկայացնելու համար զեկուցումը հանել օրակարգից:

Դա ինչպիսի՞ ներգործություն է, յեթե կարևոր հարցը հանվում է օրակարգից միայն նրա համար, վոր նախորոք բանաձև չի պատրաստված: Նույն արձանագրության մեջ գրված է.—

Լսեցին.

Ջուլման ցեխում խոտանի դեմ պայքարելու համար կուսկոմիտեյի վորոշումների ստուգման մասին:

Վորոշեցին.—

Ջուլման ցեխում խոտանի դեմ պայքարելու համար կուսկոմիտեյի վորոշումների կատարման ստուգման հարցը հանել օրակարգից՝ զեկուցման աչթիվ բանաձև չներկայացնելու պատճառով:

Այսպիսի փաստերը, վորոնք ցույց են տալիս, թե մի քանի գործարաններում սխալ մոտեցում կա դեպի գործարանային բջիջի կուսաշխատանքը, միանգամայն անթույլատրելի

տերը չեն․ դրան պետք է վերջ տալ, վտարելով այդ կուսակցական պրակտիկայից։

Բանաձևեր գրելը պետք է մինիմումի հասցվի, և այժմյան 20 բանաձևերից թողնել միայն մեկը, (ծիծաղ, ծափահարություններ)։ Կուսակցական կոմիտեները պետք է թղթե ղեկավարության մեթոդները դեն շպրտելով՝ նստեն ցեխերում։ Պետք է կուսբջջի և կուսկոմիտեյի հիմնական ուժերը կենտրոնացնել ցեխերում, կուսխմբակներում։ Դրա համար անհրաժեշտ է փոփոխել կուսկազմակերպության կազմակերպչական ստրուկտուրան ձեռնարկություններում։

Ամենից առաջ հարկավոր է, ընդհանուր գործարանային կուսակցական ապարատի նվազեցման հաշվին ամրացնել ձեռնարկության միջին օղակը, տեղափոխելով այնտեղ փորձառու կուսակցականների, վորոնք կարողանան ղեկավարել ստորին օղակը ցեխում։ Պետք է ստեղծել կուսակցական կայուն ստորին ակտիվ։

Ուրեմն, կուսակցական-կազմակերպությունների հիմնական խնդիրն է այնպես վերակառուցել կուսակցական կազմակերպությունների աշխատանքն ու ստրուկտուրան, վորպեսզի նրանք ավելի մոտ լինեն ցեխին և իրենց ամբողջ ուժն ու ուշադրությունը կենտրոնացնեն հատկապես ցեխում։ Պետք է բոլշևիկորեն կազմակերպել ամբողջ կուսաշխատանքը, վորպեսզի գլխավոր ուշադրությունը դարձվի միջին օղակի և նրա կուսկազմակերպիչների, վորպես կուսկոմիտեյի հիմնական օգնականների վրա, վորոնք ընդգրկում են բանվորական ամբողջ մասսան և կազմակերպում են նրան պայքարելու արդֆինպլանի, մատակարարման, կուլտուրայի դպրոցի համար և այլն։ Անհրաժեշտ է կուսմասսայական աշխատանքը շաղկապել այն բոլոր ձեռնարկումների հետ, վորոնք կիրառվում են գործարանում, նմանապես նաև բոլ-

շևիկյան ինքնաքննադատության և ներկուսակցական դեմոկրատիայի ծավալման հետ։

Յերբ, դրա հետ սերտ կապակցությամբ, մենք խոսում ենք մասսայական բոլշևիկյան ինքնաքննադատության մասին, ապա մենք նկատի ունենք վոչ թե պարզապես այն, վոր հանդես կգա այս կամ այն մարդը և վորոշ վերապահումներով կխարազանի ինքն իրեն։ Մենք պետք է վճռականորեն յերևան հանենք հիվանդագին յերևույթներն ու ցավերը։

Ինքնաքննադատությունն ըստ էության մենք հասկանում ենք բոլշևիկորեն, և վոչ թե մանր-բուրժուականորեն։ Դա չի նշանակում, վոր կես տարին կամ տարին մի անգամ, յերբ հայտնաբերվի վորևէ «աղմկալից» գործ, հանդես գալ ինքնաքննադատությամբ։ Դա նշանակում է, վոր յուրաքանչյուր որ, յուրաքանչյուր ժամ, յերևան հանելով բոլոր թերությունները, զարկ տալ ինքնաքննադատության հետագա զարգացումը։

Պետք է բարելավել Մոսկվայի քաղկոմի ու շրջկոմների կողմից բջիջներին ցույց տրված ղեկավարությունն ու օգնությունը։ Մենք պետք է ուղղակի ասենք, վոր Մոսկվայի քաղկոմի կողմից բջիջներին ցույց տրված ղեկավարությունը մեծ թերություններ ունի։ Մենք իրավունք չունենք հպարտանալու․ մենք դեռ մեր ղեկավարությամբ, ինչպես հարկն է, չենք ընդգրկել կուսաշխատանքը գործարաններում։ Վո՛չ։ Մենք մի շարք հարցեր դրինք բյուրոյում, քարտուղարության մեջ, և այն, վոր այժմ Մոսկվայի կոմիտեյի պլենումում դրել ենք վոչ թե ընդհանուր զեկուցում կուսաշխատանքի մասին, այլ գործարանային կուսբջիջների հաշվետվությունները, ցույց են տալիս, վոր մենք գործին մոտենում ենք ընդհուպ։ Սակայն հարցը դրանով չի վերջանում։

Մեր խնդիրն այն է, վորպեսզի մենք օգտագործենք ուժերի այն հսկայական պաշարը, վորը մենք ունենք: Սակայն մենք դեռ ամբողջը չենք օգտագործել:

Ցեթե մենք լավ դնենք կուսակցական մասսաների դաստիարակության գործը, կուսբջիջների աշխատանքը կազմակերպենք նոր ձևով, գործնականապես և քաղաքականապես իր արժանի բարձրության վրա դնենք, ապա մեր ամբողջ կուսաշխատանքը տառացիորեն մի քանի անգամ վեր կբարձրացնենք: Դրա համար էլ ամենից առաջ կուսակցական բջիջների խնդիրն է՝ կիրառել և իրագործել մեր կուսակցության լոզունգները մասսաներում:

Դրա համար հարկավոր է կուսակցության անդամներին ու թեկնածուներին բոլշևիկորեն կռել ու դաստիարակել: Ցես մանրամասն կանգ չեմ առնի մարքս-լենինյան դաստիարակության հարցերի վրա, վորովհետև այդ հարցը վերջին ժամանակներս մանրամասնորեն մշակվում և քննարկվում է, Գլխավորը, վոր յես ուզում եմ ընդգծել, դա այն է, վոր չպետք է թեորետիկ ուսումն անջատել քաղաքականությունից, անհրաժեշտ է բջիջի ժողովները և զեկուցումները ժողովներում ավելի սերտ կապել դասախոսությունների, ուսման հետ կուսդպրոցներում, խմբակներում և այլն:

Անհրաժեշտ է կոփել կուսակցության անդամին, թեկնածվին, վորովհետև դեռևս չի վերջացել դասակարգային թշնամու պայքարն ընդդեմ կառուցվող սոցիալիզմի, վորը հաղթահարում է իր ճանապարհի բոլոր դժվարությունները:

Մեր կուսակցությունը գաղափարապես և քաղաքականապես բարձրացել է շատ բարձր աստիճանի: Հսկայական պայքար է մղված տրոցկիստների, աջ ու «ձախ» թեքումների աջ-«ձախ» բլոկի դեմ: Վերջին յերկու տարվա ընթացքում կուսակցությունն իր շարքերից դուրս է շպրտել յերկերեսանիներին և ոպորտունիստներին, դասակարգային թշնամու ագենտներին, նեխված ու այլասերված մարդկանց: Սակայն միաժամանակ իր շարքերն է գրավել տասնյակ ու հարյուր հազարավոր առաջավոր, լավագույն բանվորներին և կոլտնտեսականներին, սոցիալիստական աշխատանքի հերոսներին, կոմունիզմի մարտիկներին: Ցեվ Մոսկվայի Կոմիտեի, Մոսկվայի ամբողջ կազմակերպության խնդիրն է ամբողջ աշխատանքն այնպես դնել, վորպեսզի Մոսկվա քաղաքում, Մոսկվայի մարզում չլինի և վոչ մի բոլշևիկ, վորը յուրացրած չլինի մարքսիզմ-լենինիզմի հիմունքները, վորը չիմանա կուսակցության կանոնադրությունն ու ծրագիրը, Կոմինտերնի ծրագիրը, վորն ամեն որ համառ ու ակտիվ պայքար չմղի թեքումների դեմ կուսակցության ներսում, թշնամական յերևույթների դեմ կուսակցությունից դուրս, հանուն կուսակցության գլխավոր գծի վերջնական հաղթանակի, հանուն լենինիզմի լիակատար հաղթանակի:

Սրբագրեցին՝ Հ. Սառիկյան, Ե. Հարությունյան

պատվ. 2749, գրատ. 7903 (բ), հրատ. 2345, տիրաժ 3000

Պետհրատի տպարան

Հանձնված է արտադրության 25/VIII-1932

Սրբագրված է տպելու 25/IX-1932

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0187057

ԳԻՆԸ 25 Կ.

ՀՍԽՀ
ՊԵՏՀՐԱՏ

М. КАГАНОВИЧ

Очаредные задачи парт.-массовой работн, ячеек

Госиздат ССР Армении
Эривань 1932